

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

BM-or-070/1/09

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wplynelo dn. 23.04.09.

nr. 2329 podpis. *Borusewicz*

Warszawa, 21 kwietnia 2009 r.

P. Kwieciak
Marszałek Senatu
24.04.09
2855

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W odpowiedzi na pismo znak: BPS/DSK-043-1460/09 z dnia 25 marca br. zawierające tekst oświadczenia złożonego przez senatora Stanisława Gogacza podczas 29. posiedzenia Senatu RP w dniu 19 marca 2009 r., uprzejmie informuję co następuje.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje szereg działań mających na celu zwiększenie dochodów rolników oraz zapewnienie opłacalności i konkurencyjności polskiego rolnictwa. Mogą to być jednakże tylko działania obejmujące stosowanie instrumentów określonych w prawodawstwie unijnym, w ramach realizacji Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) oraz przewidziane w ramach polityk krajowych.

Jednym z podstawowych mechanizmów wdrażanych przede wszystkim w celu podniesienia dochodów rolników jest wsparcie udzielane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (PROW 2007-2013). W dniu 7 września 2007 r. Komisja Europejska wydała decyzję zatwierdzającą Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 dla Polski. Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 885/2006 z dnia 21 czerwca 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 w zakresie akredytacji agencji płatniczych i innych jednostek, jak również rozliczenia rachunków EFGR i EFRROW, w przypadku gdy agencja płatnicza, która została akredytowana zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1663/95, ponosi odpowiedzialność za wydatek, za który wcześniej nie była odpowiedzialna, konieczna jest nowa akredytacja obejmująca nowy zakres odpowiedzialności.

W ramach PROW 2007-2013, część działań stanowi kontynuację mechanizmów obsługiwanych przez agencję płatniczą w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata

2004-2006 (PROW 2004-2006), dla których ARiMR posiadała akredytację. W odniesieniu do tych działań możliwe było wcześniejsze rozpoczęcie wdrażania. W konsekwencji w 2007 r. przeprowadzono nabór wniosków w ramach działań: „*Grupy producentów rolnych*”, „*Renty strukturalne*”, „*Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania*”, „*Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne*” oraz „*Program rolnośrodowiskowy*”.

Działania będące kontynuacją Sektorowego Programu Operacyjnego „*Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006*” (SPO), dla których nie wymagano akredytacji w okresie programowania 2000-2006, oraz nowe działania przewidziane do realizacji w latach 2007-2013, są uruchamiane sukcesywnie po uzyskaniu przez Agencję akredytacji procedur. W listopadzie 2007 r. uruchomiono nabór wniosków w działaniu „*Modernizacja gospodarstw rolnych*”. Kolejny nabór wniosków w ramach tego działania rozpoczął się 15 kwietnia 2009 r. Natomiast trzy kolejne działania, „*Ułatwianie startu młodym rolnikom*”, „*Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej*” i „*Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej*”, będące kontynuacją SPO, zostały uruchomione wiosną 2008 r. W 2009 r. już w dniu 24 marca rozpoczęto nabór wniosków w ramach działania „*Ułatwianie startu młodym rolnikom*” a w ramach kolejnych dwóch w/w działań nabory rozpoczną się 15 kwietnia br. Pod koniec września 2008 r. samorzady województw ogłosiły konkursy na wybór lokalnych grup działania (LGD) do realizacji lokalnej strategii rozwoju (LSR) w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013. Wraz z wnioskiem o wybór lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju składane były wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania „*Funkcjonowanie lokalnej grupy działania*”. Drugiego lutego bieżącego roku samorzady województw rozpoczęły nabory wniosków w ramach działania „*Odnowa i rozwój wsi*”.

W ramach uruchomionych już działań wykorzystywanych jest ponad 60% środków przeznaczonych na realizację PROW 2007-2013.

Nabory wniosków w pozostałych działaniach PROW 2007-2013 planuje się uruchomić zgodnie z poniżej przedstawionym harmonogramem:

➤ „*Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów*” – 15 kwietnia 2009 r.;

- „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” – 15 kwietnia 2009 r.;
- „Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy i wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych” – 31 lipca 2009 r.;
- „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” – 5 maja 2009 r.;
- „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” - samorzady województw ogłaszają nabory i podają do publicznej wiadomości terminy naborów w poszczególnych województwach;
- „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie” – lipiec/sierpień 2009 r.;
- „Działania informacyjne i promocyjne” – czerwiec 2009 r.;
- „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” – po zakończeniu przez samorzady województw procesu wyboru Lokalnych Grup Działania, LGD będą mogły samorzady uruchamiać nabory wniosków w ramach tego działania;
- „Wdrażanie projektów współpracy” - samorzady województw mogą przyjmować wnioski od maja 2009 r.

Aktualnie stan realizacji programu na dzień 20 marca br. przedstawia się następująco:

- Liczba złożonych wniosków: 1 586 520 na łączną kwotę 5 507 036 643,26 zł.
- Liczba podpisanych umów: 1 518 578 na łączną kwotę 4 607 300 975,17 zł.
- Liczba zrealizowanych płatności: 2 716 585 na łączną kwotę 6 434 546 184,19 zł, co stanowi 10,72% alokacji dostępnych środków w ramach PROW na lata 2007-2013.

W ramach OSI I - POPRAWA KONKURENCYJNOŚCI SEKTORA ROLNEGO I LEŚNEGO zrealizowano płatności dla następujących działań:

- ✓ „Ułatwianie startu młodym rolnikom” – złożono 6 506 wniosków o przyznanie pomocy, wydano 4 543 decyzje, zrealizowane płatności dla 2 717 beneficjentów.
- ✓ „Renty strukturalne” - złożono wniosków: 17 061 na łączną kwotę 16 022 857,30 zł, wydano decyzji: 13 278 na łączną kwotę 14 836 893,67 zł, dokonano płatności: 120 235 na łączną kwotę 1 475 124 945 812,22 zł.

Zobowiązania za okres 2004-2006 (liczba zrealizowanych płatności): 81 836 na łączną kwotę 1 350 542 557,33 zł co stanowi 19,93 % alokacji dostępnych środków w ramach tego działania.

✓ „*Modernizacja gospodarstw rolnych*” – złożono 18 372 wnioski o przyznanie pomocy, podpisano 11 471 umów, zrealizowano płatności dla 1 212 beneficjentów.

✓ „*Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej*”- złożono 818 wniosków o przyznanie pomocy, trwa wieloetapowa weryfikacja wniosków, podpisywane są pierwsze umowy (do dnia 28 lutego br. podpisano 13 umów).

✓ „*Grupy producentów rolnych*” - liczba złożonych wniosków: 236 na łączną kwotę 45 700 679,77 zł, liczba wydanych decyzji: 226 na łączną kwotę 43 780 363,75 zł, liczba dokonanych płatności: 71 na łączną kwotę 11 342 407,43 zł. Zobowiązania za okres 2004-2006 (liczba dokonanych płatności): 103 na łączną kwotę 19 462 067,36 zł co stanowi 6,5 % alokacji dostępnych środków w ramach tego działania.

W ramach OSI II - POPRAWA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I OBSZARÓW WIEJSKICH realizowane są płatności dla działań:

- „*Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)*” - liczba złożonych wniosków: 1 511 996, liczba wydanych decyzji: 1 466 987 na łączną kwotę 2 676 211 926,93 zł, liczba dokonanych płatności: 1 421 789 na łączną kwotę 2 481 601 147,87 zł co stanowi 29,95% alokacji dostępnych środków w ramach tego działania.

- „*Program rolnośrodowiskowy*” - liczba złożonych wniosków: 21 635 na łączną kwotę 182 049 521,80 zł, liczba wydanych decyzji: 20 060 na łączną kwotę 159 782 833,00 zł, liczba dokonanych płatności: 33 612 na łączną kwotę 144 870 976,93 zł. Zobowiązania za okres 2004-2006 (zrealizowane płatności): 165 647 na łączną kwotę 1 280 711 105,21 zł co stanowi 18,29% alokacji dostępnych środków w ramach tego działania.

- „*Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne*” – liczba złożonych wniosków: 4 920 na łączną kwotę 112 601 212,73 zł, liczba wydanych decyzji: 2 206 na łączną kwotę 55 479 229,90 zł, liczba dokonanych płatności: 2 199 na łączną kwotę 55 297 313,70 zł. Zobowiązania z lat 2004-2006 (zrealizowane płatności): 6 009 na łączną kwotę 50 264 827,70 zł co stanowi 4,77% alokacji dostępnych środków w ramach tego działania.

Łącznie w ramach osi II zrealizowano płatności na kwotę 4 mld zł dla 796 090 beneficjentów.

W ramach OSI III - JAKOŚĆ ŻYCIA NA OBSZARACH WIEJSKICH I RÓŻNICOWANIE GOSPODARKI WIEJSKIEJ realizowane są płatności dla następujących działań:

✓ „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” – złożono 4 051 wniosków o przyznanie pomocy, trwa proces podpisywania umów (do dnia 28 lutego br. podpisano 554 umowy), realizowane są pierwsze płatności dla beneficjentów.

✓ „Odnowa i rozwój wsi” – w poszczególnych województwach trwa nabór wniosków, do dnia 20 marca br. złożono 725 wniosków o przyznanie pomocy.

Zrealizowane płatności ogółem:

Limit dla PROW 2007 – 2013 - 60 046 039 933,86 zł (w tym 46 106 221 742,60 zł z EFRROW). Zrealizowane płatności - 6,43 mld zł, w tym z EFRROW 5 mld zł. Procent wykorzystania limitu przeznaczonego na lata 2007 - 2013 – ponad 10%.

Biorąc pod uwagę strukturę płatności w podziale na poszczególne działania wdrażane w ramach PROW 2007–2013, najwięcej płatności zrealizowano w ramach działań „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” (ok. 40% wszystkich zrealizowanych płatności), „Renty strukturalne” (ok. 23% wszystkich zrealizowanych płatności) oraz „Program rolnośrodowiskowy” (ok. 22% wszystkich zrealizowanych płatności).

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi mając m.in. na uwadze doświadczenia płynące z wdrażania programów pomocowych z lat ubiegłych (m.in. Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004 – 2006”), dąży do maksymalnego uproszczenia procedur związanych z ubieganiem się o środki pomocowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007 - 2013. Trzeba jednak pamiętać, że uproszczenia nie mogą prowadzić do rezygnacji z weryfikacji kryteriów określonych w PROW 2007-2013 i odpowiednich przepisach krajowych czy wspólnotowych. Zasady ubiegania się o pomoc, zostały możliwie maksymalnie uproszczone w rozporządzeniach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy w ramach poszczególnych działań, których wydanie przewiduje art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków

Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. U. Nr 64, poz. 427 z 11.04.2007 r.).

Charakter przyjętych rozporządzeń jest jednak w znacznej mierze zdeterminowany regulacjami wspólnotowymi w tym zakresie, przede wszystkim rozporządzeniem Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez EFRROW (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005) oraz rozporządzeniem Komisji Nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającym szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez EFRROW (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006), a także treścią projektu programu operacyjnego.

Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dla poszczególnych działań PROW 2007-2013 określają sposób naboru wniosków o przyznanie pomocy, zakres informacji, które zawiera wniosek o przyznanie pomocy, zasady ubiegania się o pomoc, zasady i terminy rozpatrywania wniosków oraz przypadki, w których podmiot wdrażający odmawia przyznania pomocy, pozostawia wniosek bez rozpatrzenia, wzywa do usunięcia braków, wzywa beneficjenta do wyjaśnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy lub przedstawienia dowodów na potwierdzenie tych faktów. Pomoc przyznawana jest w drodze decyzji administracyjnej albo na podstawie umowy zawieranej w formie pisemnej między podmiotem wdrażającym, którym jest np. ARiMR lub samorząd województwa a beneficjentem. Rozporządzenia zawierają regulacje dotyczące m.in. postanowień umowy w zakresie praw i obowiązków stron, przyjętych zabezpieczeń należytego wykonania przez beneficjenta zobowiązań oraz ogólne warunki wypłaty środków finansowych.

Szczegółowe zasady uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) określa ustawa z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej. (Dz. U. nr 187, poz. 1381 z późn zm.). Zgodnie z zapisami ww. ustawy agencja płatnicza dokonująca dofinansowania projektów z funduszy pochodzących z ww. źródeł musi uzyskać akredytację obejmującą m.in. procedury obsługi wniosków i wypłaty środków, którą to zgodnie z art. 5 ust 1 ww. ustawy wydaje minister właściwy do spraw finansów w drodze

rozporządzenia. Przed wydaniem rozporządzenia niezbędna jest pozytywna opinia audytora zewnętrznego odnośnie procedur weryfikacji wniosków przez agencje płatniczą.

Np. w przypadku działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” Programu Rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007–2013, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 października 2007 r. w sprawie przyznania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa tymczasowej akredytacji jako agencji płatniczej, w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U 193 poz 1396, z późn zm.), możliwe było przeprowadzenie naboru wniosków i dokonanie tzw „preselekcji”. Natomiast zmiany ww. rozporządzenia umożliwiające obsługę wniosków do etapu podpisywania umów z beneficjentami, zostały wprowadzone w rozporządzeniu *Ministra Finansów z dnia 14 sierpnia 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie przyznania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa tymczasowej akredytacji jako agencji płatniczej, w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich* (Dz. U. Nr 152, poz 954), które to zostało wydane na podstawie pozytywnej opinii niezależnej firmy audytorskiej z dniem wejścia w życie ww. rozporządzenia (tj. 22 sierpnia 2008 r.).

Zgodnie z § 36a ust. 3. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 193, poz. 1397, z późn. zm.) wnioski o przyznanie pomocy złożone w 2007 r. powinny być rozpatrzone w terminie 12 miesięcy od dnia złożenia wniosku. W roku 2007 r. wnioski o przyznanie pomocy składane były w okresie od 9 listopada do 13 grudnia. Zgodnie z § 14 ww. rozporządzenia w przypadku niekompletnego wniosku ARiMR wzywała wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku, co powodowało automatyczne wydłużenie czasu jego rozpatrywania. Zgodnie z danymi przekazanymi przez ARiMR uzupełnienia wymagało 98% wniosków, które zostały pozytywnie ocenione na etapie preselekcji.

Zgodnie z § 19 ww. rozporządzenia wezwanie przez ARiMR wnioskodawcy do wykonania określonych czynności w toku postępowania w sprawie przyznania pomocy wstrzymuje bieg

terminu rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy do czasu wykonania przez wnioskodawcę tych czynności. Jeżeli w trakcie rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy niezbędne jest uzyskanie dodatkowych wyjaśnień lub opinii innego podmiotu, lub zajdą nowe okoliczności budzące wątpliwości co do możliwości przyznania pomocy, termin rozpatrywania wniosku o przyznanie pomocy wydłuża się o czas niezbędny do uzyskania wyjaśnień lub opinii, o czym ARiMR informuje na piśmie wnioskodawcę.

Warto ponadto podkreślić, że zgodnie z § 36a ust. 4 i 5 wnioskodawcy mogli przed zawarciem umowy dokonać jednorazowej zmiany w zakresie planu finansowego operacji lub zestawienia rzeczowo-finansowego operacji, jeśli zmiana ta nie powodowała zwiększenia kwoty pomocy określonej we wnioskach. Dokonanie powyższej zmiany mogło wydłużyć termin rozpatrzenia wniosku maksymalnie o 4 miesiące. Zgłoszenia zmiany zakresu rzeczowo-finansowego dokonało 2 998 wnioskodawców.

Należy dodać że w skali całego kraju wpłynęły 18 372 wnioski. Na dzień 19.03.2009 r. 2758 wniosków z różnych względów nie kwalifikowało się do zawarcia umów wobec czego zostały odrzucone, ARiMR zawarła z rolnikami 11 394 umowy o przyznanie pomocy w ramach omawianego działania, co oznacza, że w skali kraju do rozpatrzenia pozostało jeszcze około 4000 wniosków.

Po 1 maja 2004 r. polski rynek rolny został włączony w struktury jednolitego rynku UE, co oznacza, że zarówno produkcja rolna, jak i ceny nie kształtują się tylko pod wpływem czynników krajowych, ale uzależnione są również od sytuacji cenowej w całej Unii Europejskiej. Decyzje o uruchomieniu instrumentów, które są określone w przepisach UE, podejmuje Komisja Europejska, po zasięgnięciu opinii Komitetu Zarządzającego ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych. W posiedzeniach Komitetu biorą udział przedstawiciele Komisji i krajów członkowskich.

Na rynku zbóż jednym z mechanizmów WPR jest interwencyjny skup i sprzedaż zbóż, który na terenie Polski prowadzony jest przez Agencję Rynku Rolnego. Mechanizm "Interwencyjnego zakupu i sprzedaży zbóż", stosowany w krajach Unii Europejskiej, ma na celu utrzymanie rynkowych cen zbóż na założonym, określonym przez cenę interwencyjną, poziomie, w sytuacji występowania nadwyżek podaży nad popytem.

Obecnie zakupem interwencyjnym są objęte zboża takie jak: pszenica, jęczmień i kukurydza. Zgodnie z obowiązującymi zasadami Wspólnej Polityki Rolnej, na rynku zbóż funkcjonuje

cena interwencyjna, która jest jednakowa dla wszystkich rodzajów zbóż objętych zakupem interwencyjnym i wynosi 101,31 euro/t. W okresie trwania zakupów interwencyjnych, tj. od listopada do maja następnego roku podlega ona comiesięcznemu podwyższeniu o 0,46 euro/t. W miesiącu czerwcu cena interwencyjna pozostaje na takim samym poziomie jak w miesiącu maju. Obowiązująca cena interwencyjna wraz z miesięcznym dodatkiem podlega podwyższeniu lub obniżeniu w zależności od faktycznej jakości zboża dostarczonego przez sprzedającego w ramach zakupów interwencyjnych.

W 2007 r. została wprowadzona zmiana prawodawstwa UE polegająca na ustaleniu limitu zakupu w ramach działań interwencyjnych kukurydzy (700 000 ton w latach 2008/09 i 0 ton od 2009/2010 roku). Podczas prac dotyczących przeglądu prawodawstwa WPR, jakie miały miejsce w 2008 r., KE podjęła kroki w celu wycofania z systemu interwencji sorgo i jęczmienia oraz zmian zasad na rynku pszenicy.

Mając na uwadze istotny wzrost kosztów produkcji zbóż przy jednoczesnym obniżeniu cen rynkowych Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił z wnioskiem na posiedzeniu Rady Ministrów Unii Europejskiej ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które odbyło się w dniu 28 października 2008 r. o przygotowanie analizy kosztów produkcji zbóż oraz rozważenie możliwości podniesienia ceny interwencyjnej co najmniej do wysokości średnich kosztów ich produkcji.

Polski rynek zbóż jest silnie powiązany z rynkiem Wspólnotowym i światowym. Wyjątkowa koniunktura na krajowym rynku po zbiorach w roku gospodarczym 2007/2008 wynikała między innymi z korzystnych zbiorów w Polsce oraz nieurodzaju w krajach głównych producentów zbóż. W roku bieżącym widoczna jest nadwyżka na rynkach światowym i europejskim oraz w Rosji i na Ukrainie. Wysoki poziom zbiorów w Polsce przyczynił się do spadku cen na krajowym rynku zbóż. Znaczna redukcja cen widoczna jest również na rynku światowym. Oceniając obecną sytuację na rynku krajowym nie można pomijać niekorzystnej sytuacji na światowym rynku finansowym oraz związanej z tym recesji gospodarczej w skali światowej, której skutki wpływają również na gospodarkę polską. Odływ kapitału z rynków żywnościowych oraz spowolnienie gospodarki światowej powodują zmniejszenie zapotrzebowania na żywność, co przekłada się również na spadek cen produktów rolniczych. Rok gospodarczy 2008/2009 po raz pierwszy od wielu lat charakteryzuje się przewagą podaży nad popytem. Według danych Międzynarodowej Rady Zbożowej zużycie zbóż na świecie

wyniesie 1,73 mld ton przy zbiorach na poziomie 1,79 mld ton. Znaczący wzrost zbiorów wystąpił m. in. w Unii Europejskiej, wg informacji Komisji Europejskiej o prawie 19%, do około 311 mln ton a Wspólnota w roku gospodarczym 2008/2009 powróciła do pozycji eksportera netto zbóż. Nadwyżki zbóż są kierowane na eksport, którego wielkość oceniana jest na około 29 mln ton. Pozostała ilość prawdopodobnie będzie kierowana do interwencji.

Wyższe niż wcześniej zakładano są również zbiory zbóż w Polsce. Według danych GUS z dnia 18 grudnia 2008 r. zbiory zbóż wyniosły 27,7 mln ton, tj. o 1,9% więcej niż w 2007 r. Krajowe zużycie zbóż w związku ze zmniejszeniem zapotrzebowania na pasze wynikającym ze spadku pogłowia trzody chlewnej, oceniane jest na około 0,7 mln ton mniej niż przed rokiem, tj. ponad 26 mln ton. W roku gospodarczym 2007/2008 obserwowano znaczny spadek światowych zapasów i nadwyżek zbóż w wyniku czego ceny na światowych rynkach osiągnęły rekordowy poziom.

W sezonie 2008/2009 z uwagi na wysoki poziom zbiorów zbóż, szczególnie w Europie i krajach WNP, występujące problemy na rynkach finansowych oraz spowolnienie gospodarcze, ceny zbóż na rynku światowym po ubiegłorocznym wzroście uległy znacznej redukcji. Można spodziewać się, że w drugiej połowie sezonu 2008/2009, ceny zbóż podobnie jak w pierwszej połowie roku, będą stabilizowały się na poziomie znacznie niższym niż w ubiegłym sezonie. Przemawia za tym wzrost nadwyżek u naszych głównych dostawców, jak i mniejszy popyt na zboża. Istotny wpływ na rynek zbóż ma kurs złotego w stosunku do dolara i euro a jego zmiana winna wpłynąć na atrakcyjność polskiej oferty wywozowej (eksportowej). Wywóz (eksport) nadwyżek zbóż winien przyczynić się do stabilizacji oraz ewentualnego wzrostu cen na rynku krajowym.

Od stycznia 2008 r. ochrona celna na tym rynku została zawieszona z uwagi na występujący niedobór zbóż na rynku Wspólnoty. Pod koniec czerwca 2008 r. Komisja przedłużyła zawieszenie pobierania ceł pomimo sprzeciwu krajów członkowskich, w tym m. in. Polski. Na podstawie informacji o wysokich zbiorach w skali Unii Europejskiej oraz prognoz wskazujących na możliwość destabilizacji rynku zbóż w wyniku pojawiającej się nadwyżki, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 18 sierpnia 2008 r. przesłał do Komisji Europejskiej wniosek o przywrócenie ochrony celnej na Wspólnotowym rynku zbóż. Niezależnie od przesłanego wniosku, na forum Komitetu Zarządzającego ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi starało się o poparcie

wniosku wśród krajów członkowskich zarówno na poziomie Komisji Europejskiej, jak i Rady Ministrów UE. Podczas posiedzenia Rady Ministrów UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które odbyło się w dniach 29 – 30 września 2008 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwrócił uwagę Komisji Europejskiej na szczególnie trudną sytuację polskich rolników spowodowaną dużą podażą zbóż na rynku w tym sezonie. Podczas posiedzenia Komitetu Zarządzającego ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych w dniu 16 października 2008 r. Komisja Europejska podjęła decyzję o przywróceniu ochrony celnej. Opublikowane w dniu 23 października 2008 r. rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1039/2008 przywraca cła w imporcie zbóż do UE na zasadach jakie obowiązywały przed ich zawieszeniem.

Import zbóż do Wspólnoty, realizowany na ogólnych zasadach, obłożony jest stawką celną wahającą się w zależności od rodzaju zboża od 89 euro/t w przypadku owsa do 95 euro/t w przypadku pszenicy zwyczajnej średniej i niskiej jakości. W przypadku kukurydzy, żyta oraz pszenicy wysokiej jakości w ramach negocjacji WTO Wspólnota zobowiązała się, że ochrona rynku będzie zapobiegała importowi zboża tańszego niż 155% aktualnie obowiązującej ceny interwencyjnej, tj. 157 – 162 euro/t.

Aktualnie obowiązujący poziom ceł jest wysoki, co przejawia się niewielkim importem zbóż z krajów trzecich.

Aktywność administracji rolnej UE w zakresie handlu zagranicznego artykułami rolno-spożywczymi przejawia się w zwiększeniu efektywności eksportu. W oparciu o uzasadnione wnioski poszczególnych krajów Komisja Europejska podjęła decyzje dotyczące stawek refundacji wywozowych. Miało to miejsce zarówno w przypadku rynku zbóż, jak i rynków mleka i mięsa.

Po kilkunastu tygodniach ubiegania się Polski o dopłaty eksportowe, Komisja Europejska ogłosiła stawki refundacji wywozowych do przetworów mlecznych. W dniu 22 stycznia 2009 r. na 72 posiedzeniu Komitetu Zarządzającego ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych przyjęto rozporządzenia Komisji Europejskiej dotyczące wysokości stawek refundacji wywozowych do przetworów mlecznych. W dniu 19 lutego br. na 76 posiedzeniu tego Komitetu stawki refundacji zostały podniesione. Wyższe stawki refundacji wywozowych obowiązują od dnia opublikowania rozporządzeń Komisji Europejskiej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tzn. od 20 lutego br. Poprawie sytuacji na rynku mleka powinny sprzyjać:

- przywrócony z dniem 23 stycznia 2009 r. mechanizm refundacji wywozowych do przetworów mlecznych;
- uruchomiony z dniem 1 stycznia 2009 r. mechanizm dopłat do prywatnego przechowywania masła;
- uruchomienie z dniem 1 marca 2009 r. zakupów interwencyjnych masła i odtłuszczonego mleka w proszku.

W związku z faktem, że przed polskim mleczarstwem stoi wyzwanie podniesienia efektywności i konkurencyjności sektora, należy przyspieszyć działania konsolidacyjne w tym sektorze. Przedmiotowe przyspieszenie może nastąpić np. poprzez zmianę kryteriów dostępu do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (PROW) w kierunku wspierania podmiotów branży mleczarskiej podejmujących wspólne przedsięwzięcia inwestycyjne. W związku z tym, powołany został przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Zespół, którego zadaniem jest opracowanie koncepcji przyspieszenia działań konsolidacyjnych w sektorze mleczarskim. Zespół składa się z przedstawicieli związków branżowych, zakładów mleczarskich i producentów mleka oraz naukowców i przedstawicieli strony rządowej. Najważniejsze wnioski jakie zostały sformułowane dla sektora mleczarskiego po kilku posiedzeniach Zespołu to:

- konieczność dalszej koncentracji w produkcji i przetwórstwie mleka;
- intensyfikacja działań promocyjnych na rzecz zwiększenia popytu na rynku krajowym i zagranicznym;
- wspieranie inwestycji obniżających koszty produkcji;
- wprowadzenie preferencji w zakresie uzyskania środków z PROW dla zakładów i gospodarstw mleczarskich mających stabilną sytuację ekonomiczną;
- ukierunkowanie finansowania na tworzenie i wspieranie podmiotów zajmujących się dystrybucją przetworów mlecznych.

Powyższe wnioski będą brane pod uwagę w najbliższych działaniach resortu, zmierzających do racjonalnego wykorzystania dostępnych środków unijnych na rzecz szybkiego wzmocnienia sektora mleczarskiego.

Zasady funkcjonowania wspólnotowego rynku wieprzowiny reguluje obecnie Rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych

produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”) (Dz.U. L 299 z 16.11.2007 r., str. 1, z późn. zm.).

Przewiduje ono następujące instrumenty, które mogą być zastosowane na rynku wieprzowiny:

- środki interwencyjne w postaci dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny lub skupu interwencyjnego (niestosowany jednak od ponad trzydziestu lat);
- refundacje wywozowe;
- nadzwyczajne środki wsparcia w sytuacji wystąpienia zakłóceń na rynku wywołanych rozprzestrzenianiem się chorób zwierzęcych.

Decyzje o uruchomieniu poszczególnych instrumentów podejmuje Komisja Europejska, po zasięgnięciu opinii Komitetu Zarządzającego ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych, w którego posiedzeniach biorą udział przedstawiciele Komisji i krajów członkowskich.

W ramach wspólnej polityki wobec sektora wieprzowiny realizowane są obecnie, zgodnie z rozporządzeniem KE nr 61/2009 z dnia 22 stycznia 2009 r. ustanawiającym refundacje wywozowe w sektorze wieprzowiny, refundacje do wywozu mięsa i podrobów suszonych lub wędzonych (CN 0210) – stawka 54,2 euro/100 kg i mięsa wieprzowego przetworzonego, w tym kielbas (CN 1601 oraz 1602) – stawki w zależności od produktu wynoszą od 15,2 do 29 euro/100 kg.

Jeżeli chodzi o refundacje do wywozu mięsa nieprzetworzonego, należy zauważyć, iż jest to środek stosowany wyjątkowo i uruchamiany w sytuacji poważnego kryzysu. Ostatnio funkcjonował od końca listopada 2007 r. do początku sierpnia 2008 r. Został wprowadzony w sytuacji, gdy ceny wieprzowiny spadły do wyjątkowo niskiego poziomu przy jednocześnie rekordowo wysokich cenach zbóż i pasz. Poprzednio refundacje do wywozu nieprzetworzonego mięsa wieprzowego funkcjonowały na przełomie 2003/2004. W październiku i listopadzie 2007 r., kiedy wprowadzano wsparcie rynku wieprzowiny na poziomie wspólnotowym, średnia cena referencyjna wieprzowiny (klasa E, masa poubojowa schłodzona) kształtowała się na poziomie 130-134 euro/100 kg, podczas gdy obecnie wynosi około 140 euro/100 kg. Jednocześnie jednak, ceny zbóż w końcu 2007 r. były średnio niemal dwukrotnie wyższe.

W sektorze wołowiny, refundacje wywozowe ustala rozporządzenie Komisji (WE) nr 60/2009 z dnia 22 stycznia 2009 r. *ustanawiające refundacje wywozowe dla sektora wołowiny i cielęciny* (Dz.U. L 19 z 23.01.2009, str. 12). Refundacje przysługują do wywozu:

- mięsa wołowego świeżego i schłodzonego (CN 0201) - stawki, w zależności od produktu i miejsca przeznaczenia wynoszą od 6,5 do 103,4 euro/100 kg;
- mięsa wołowego zamrożonego (CN 0202) – stawki, w zależności od produktu i miejsca przeznaczenia, wynoszą od 5,4 do 22,6 euro/100 kg;
- wołowiny przetworzonej (CN 1602) – stawki wynoszą od 20,7 do 23,3 euro/100 kg;
- bydła hodowlanego czystej krwi (jałówki i krowy o masie od 250 kg i w wieku do 30 miesięcy) – stawka 25,9 euro/100 kg masy żywej.

Szczegółowe określenie kodów produktów objętych refundacjami oraz stawki dopłat znajdują się w załączniku do rozporządzenia Komisji (WE) nr 60/2009.

Na rynku cukru plantatorzy buraków cukrowych, z którymi producenci cukru podpisali umowy kontraktacyjne, mają zagwarantowane co najmniej minimalne ceny skupu buraków kwotowych. Ceny te kształtują się następująco:

- 27,83 euro/t w roku 2008/2009
- 26,29 euro/t od roku 2009/2010.

Minimalne ceny buraków cukrowych dotyczą surowca o określonej jakości standardowej. Cena ta może być obniżona lub podwyższona w związku z odchyleniami od jakości standardowej.

Ponadto rolnikom uprawiającym buraki cukrowe za 2007 r. przysługiwała jednolita płatność obszarowa w wysokości 301,54 zł na ha oraz oddzielna płatność cukrowa wynosząca 37,15 zł za tonę buraków cukrowych. W 2008 r. jednolita płatność obszarowa wynosiła 339,31 zł/ha a stawka oddzielnej płatności cukrowej wynosiła 39,45 zł za tonę buraków cukrowych.

Ogólny poziom bezpośredniego wsparcia polskich plantatorów buraków cukrowych wynosi

- w roku gospodarczym 2008/2009 -146,7 mln euro,
- od roku gospodarczego 2009/2010 -159,4 mln euro.

Odnosnie skupu interwencyjnego cukru należy zauważyć, że w latach gospodarczych 2008/2009 i 2009/2010 nadal istnieje możliwość skupu interwencyjnego cukru, w celu utrzymania stabilizacji na rynku cukru, w przypadku spadku rynkowych cen cukru poniżej ceny referencyjnej ustalonej dla następnego roku gospodarczego. Skup interwencyjny został ograniczony do 600 tys. ton cukru rocznie dla całej Wspólnoty (dla Polski w roku gospodarczym 2007/2008 - 63 513 ton).

Na rynku owoców i warzyw wspierane są podmioty zrzeszające producentów w celu umocnienia ich pozycji rynkowej wobec odbiorców a w konsekwencji większego wpływu na uzyskiwane w handlu ceny. Podmioty te jako silne i ekonomicznie efektywne jednostki zależne od producentów, będą podejmowały decyzje związane ze sprzedażą.

Ponadto na rynku tym przyznawane są za 2008 r. nowe rodzaje płatności bezpośrednich. Są to: płatność do owoców miękkich i płatność do pomidorów. Płatność do owoców miękkich przysługuje do powierzchni malin lub truskawek objętej umową przetwarzania. Środki przeznaczone na ten cel wyniosą maksymalnie 65,217 mln zł, z czego 37,499 mln zł pochodzi z budżetu Unii Europejskiej a pozostała część, tj. 27,717 mln zł może zostać uzupełniona z budżetu krajowego. Płatność do pomidorów przysługuje od 2008 r. rolnikowi, który spełnia warunki do przyznania jednolitej płatności obszarowej i w roku referencyjnym (historycznym) dostarczył pomidory do przetworzenia. Koperta finansowa przeznaczona na tę płatność wynosi 22,809 mln zł.

Na rynku tytoniu dla producentów surowca tytoniowego poziom płatności uzupełniających realizowanych z budżetu krajowego wzrośnie w bieżącym roku do 90% maksymalnego poziomu przewidzianego w Traktacie Akcesyjnym. Natomiast od roku gospodarczego 2010/2011, zgodnie z przyjętą w 2003 r. reformą w sektorze tytoniowym, w dalszym ciągu funkcjonować będą płatności obszarowe oraz będą mogły być stosowane płatności uzupełniające w formie niezwiązanej z produkcją. Z informacji uzyskanych z Komisji Europejskiej wynika, że na płatności niezwiązane z produkcją w latach 2010 – 2013 przewidziana jest corocznie kwota 52 mln euro.

W sektorze cielęciny, stawki refundacji określa rozporządzenie Komisji (WE) nr 60/2009 z dnia 22 stycznia 2009 r. *ustanawiające refundacje wywozowe dla sektora wołowiny i cielęciny* (Dz.U. L 19 z 23.01.2009., str. 12). Poziom refundacji również pozostał niezmienny w stosunku do dotychczasowego.

W sektorze mięsa drobiowego, z dniem 23 stycznia 2009 r. zwiększeniu uległy – z 30 euro/100 kg do 40 euro/100 kg, stawki refundacji do wywozu mrożonych kurczaków (kody CN 0207 12 10 9900, CN 0207 12 90 9190, CN 0207 12 90 9990), kierunek przeznaczenia: kraje Bliskiego Wschodu. Pozostałe stawki nie uległy zmianie. Obecne stawki w sektorze mięsa drobiowego określa rozporządzenie Komisji (WE) nr 63/2009 z dnia

22 stycznia 2009 r. *ustanawiające refundacje wywozowe w sektorze mięsa drobiowego* (Dz.U. L 19 z 23.01.2009, str. 20).

W sektorze jaj zwiększeniu uległy stawki dla jaj przetworzonych w ramach kodu CN 0408 91 80 9100 oraz 0408 99 80 9100, wywożonych do wszystkich krajów z wyjątkiem Szwajcarii. Pozostałe stawki nie uległy zmianie. Obecne stawki, obowiązujące od 23 stycznia 2009 r., określa rozporządzenie Komisji (WE) nr 62/2009 *ustanawiające refundacje wywozowe w sektorze jaj* (Dz.U. L 19 z 23.01.2009, str. 18).

Analogiczne dostosowanie miało miejsce w przypadku jaj i żółtek jaj wywożonych jako produkty nieobjęte załącznikiem I do Traktatu. Obecne stawki określa rozporządzenie Komisji (WE) nr 65/2009 z dnia 22 stycznia 2009 r. *ustalające stawki refundacji mające zastosowanie do jaj i żółtek jaj wywożonych jako towary nieobjęte załącznikiem I do Traktatu* (Dz.U. L 19 z 23.01.2009, str. 24).

Stawki refundacji wywozowych obowiązują od dnia opublikowania rozporządzeń Komisji Europejskiej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, tj. od dnia 23 stycznia 2009 r.

Mechanizmem służącym podnoszeniu dochodów rolniczych są także płatności bezpośrednie. W ciągu czterech miesięcy Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wypłaciła rolnikom 9,51 mld zł z tytułu płatności bezpośrednich i dopłat ONW za 2008 r. Ponad 1,37 mln rolników otrzymało płatności bezpośrednie za 2008 r. Na ich konta bankowe Agencja przekazała blisko 7,7 mld zł. Decyzje administracyjne o przyznaniu płatności za 2008 r. Agencja wydała dotychczas dla ponad 99% uprawnionych rolników. Płatności obszarowe Agencja wypłaca od 1 grudnia 2008 r., w pierwszej kolejności pieniądze z tego tytułu były przekazywane na konta bankowe rolników z 89 powiatów dotkniętych tegoroczną suszą. Agencja obsługuje około 1,42 mln wniosków o przyznanie płatności obszarowych, które złożyli rolnicy w 2008 r.

Wypłacanie dopłat ONW, wspierających prowadzenie działalności rolniczej na terenach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania Agencja, zgodnie z decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, rozpoczęła w ubiegłym roku w połowie listopada, tj. o dwa tygodnie wcześniej niż w poprzednich latach. Ta decyzja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zapewniła szybszy dopływ pieniędzy do rolników produkujących na słabych glebach, gdzie skutki suszy były najbardziej odczuwalne. O przyznanie takich dopłat ubiegało się w 2008 r. około 755 tys. rolników. Dotychczas Agencja przekazała

płatności ONW na konta bankowe ponad 732 tys. rolników, którzy otrzymali z tego tytułu 1,28 mld zł.

Ponadto już 98% rolników ubiegających się w 2008 r. o przyznanie płatności cukrowej otrzymało należne im pieniądze z tego tytułu. Na konta bankowe blisko 60 tys. rolników Agencja przekazała ponad 467 mln zł. Całkowita koperta finansowa przeznaczona na te płatności za ubiegły rok wynosi około 498,2 mln zł.

Od grudnia 2008 r. Agencja realizuje także płatność do pomidorów i dotychczas wypłaciła z tego tytułu blisko 22 mln zł 1847 rolnikom, co stanowi 94% uprawnionych do tej płatności. Płatności do malin i truskawek otrzymało dotychczas 31,5 tys. rolników, tj. 94% uprawnionych, na konta których przelano ponad 40 mln zł.

Nie ma żadnego zagrożenia dla terminowego wypłacenia dopłat, których realizacja, zgodnie z unijnymi i krajowymi przepisami, powinna zakończyć się do 30 czerwca 2009 r. Sprawną organizację płatności obszarowych i dopłat ONW zapewnia dobrze zorganizowana praca Agencji i zaangażowanie jej pracowników.

Innym mechanizmem mającym na celu poprawę dochodów rolników są kredyty preferencyjne z dopłatami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, które są udzielane od 1996 r. W tym czasie warunki udzielania kredytów dostosowywane były do zmieniającej się sytuacji w rolnictwie, jednakże zakres inwestycji na jakie udzielane są preferencyjne kredyty oraz podstawowe zasady stosowania dopłat do ich oprocentowania ze środków Agencji nie ulegały zasadniczym zmianom. Aktualnie preferencyjne kredyty na inwestycje w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej udzielane są zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz.121) na:

- 1) realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej i przetwórstwie produktów rolnych,
- 2) zakup gruntów rolnych,
- 3) utworzenie lub urządzenie gospodarstw rolnych przez osoby, które nie ukończyły 40 roku życia,

4) utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji, zaakceptowanego przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi i ministra właściwego do spraw finansów publicznych programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa,

5) realizację inwestycji w rolnictwie i przetwórstwie produktów rolnych przez grupy producentów rolnych utworzone na podstawie ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983 ze zm.),

6) zakup nieruchomości rolnych przeznaczonych na utworzenie lub powiększenie gospodarstwa rodzinnego w rozumieniu ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. Nr 64, poz. 592),

7) realizację inwestycji w zakresie nowych technologii produkcji w rolnictwie zapewniających wysoką jakość produktu,

8) realizację inwestycji w ramach „Branżowego programu rozwoju wspólnego użytkowania maszyn i urządzeń rolnych”, „Branżowego programu restrukturyzacji przetwórstwa ziemniaka na skrobię w Polsce”, „Programu wspierania restrukturyzacji i modernizacji przemysłu mięsnego, chłodnictwa składowego i przetwórstwa jaj w Polsce”, „Branżowego programu mleczarstwa”.

Kwota ww. preferencyjnych kredytów nie może przekroczyć:

- 80% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne (lub 95% - kredyty na utworzenie lub urządzenie gospodarstwa rolnego w ramach realizacji, zaakceptowanego przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi i ministra właściwego do spraw finansów publicznych programu osadnictwa rolniczego na gruntach Skarbu Państwa, 90% - kredyty na zakup nieruchomości rolnych przeznaczonych na utworzenie lub powiększenie gospodarstwa rodzinnego), nie więcej jednak niż 4 mln zł,

- 70% wartości nakładów inwestycyjnych w działach specjalnych produkcji rolnej, nie więcej niż 8 mln zł,

- 70% wartości nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie produktów rolnych nie więcej niż 16 mln zł.

Oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę zależy od linii kredytowej i nie może być niższe niż 2% w skali roku. Kredyt może zostać udzielony maksymalnie na 15 lat, z wyjątkiem kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji

rolnej i przetwórstwie produktów rolnych i kredytów „branżowych” (8 lat) oraz kredytów na zakup nieruchomości rolnych przeznaczonych na utworzenie lub powiększenie gospodarstwa rodzinnego (20 lat). O kredyt mogą ubiegać się osoby fizyczne, posiadające pełną zdolność do czynności prawnych (z wyłączeniem emerytów), osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.

Procedura ubiegania się o kredyt inwestycyjny z dopłatami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do oprocentowania obejmuje:

- przygotowanie planu inwestycji (poza informacjami wymaganymi przez bank do oceny zdolności kredytowej plan powinien zawierać cel inwestycji, strukturę jej finansowania, planowany okres realizacji inwestycji, kierunek produkcji w okresie kredytowania, okres kredytowania i karencji w spłacie kredytu, informacje o posiadaniu odpowiednich kwot produkcyjnych lub o źródle pozyskania brakujących kwot produkcyjnych, jeżeli dany rynek objęty jest systemem kwotowania produkcji, informację o rynkach zbytu, w szczególności, jeżeli inwestycja skutkuje wzrostem produkcji),
- złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt wraz z planem inwestycji, oświadczeniami sporządzonymi według wzorów udostępnionych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz kompletem dokumentów wymaganych przez bank.

Agencja zawarła umowy o współpracy w zakresie udzielania kredytów preferencyjnych z: Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A., Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A., Mazowieckim Bankiem Regionalnym S.A., Gospodarczym Bankiem Wielkopolskim S.A., ING Bankiem Śląskim S.A., Bankiem BPH S.A., Bankiem Zachodnim WBK S.A., Bankiem Polska Kasa Opieki S.A.

Jednocześnie w celu przeciwdziałania pogłębiającemu się kryzysowi w rolnictwie przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U.Nr 22, poz.121) obniżona została z 3,5% do 2% minimalna wysokość płaconego przez kredytobiorcę oprocentowania preferencyjnych kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej.

Ponadto trwają prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych

zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U.Nr 22, poz.121), w którym przewiduje się:

- podwyższenie oprocentowania płaconego bankom do 1,5 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez Narodowy Bank Polski w stosunku rocznym w odniesieniu do kredytów udzielonych do dnia 30 kwietnia 2007 r.,
- obniżenie z 3,5% do 2% minimalnego oprocentowania płaconego przez kredytobiorcę w przypadku umów zawartych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji (Dz. U. Nr 77, poz. 514 z późn. zm.),
- obniżenie z 3% do 2% minimalnego oprocentowania płaconego przez kredytobiorcę w przypadku umów zawartych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. w sprawie szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji (Dz. U. Nr 16, poz. 82 z późn. zm.).

W celu ułatwienia odzyskiwania i umarzania wierzytelności prowadzone są prace legislacyjne nad zmianą ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 98, poz. 634 i Nr 227, poz. 1505), która usprawni proces dokonywania kompensat i umorzeń wierzytelności przez Agencję.

Prowadzone są również prace nad zmianą zasad udzielania preferencyjnych kredytów inwestycyjnych z dopłatami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do oprocentowania mające na celu umożliwienie wydłużania do 3 lat okresu spłaty tych kredytów, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem kredytobiorcy lub interesem publicznym, a także nad zmianą zasad udzielania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa poręczeń i gwarancji spłaty kredytów w celu usprawnienia procedury ich udzielania.

Pomoc państwa, w ramach działań dotyczących podnoszenia dochodowości rolniczej, obejmuje również zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz dopłaty do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Realizacja zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej jest zgodna z przepisami dyrektywy Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r.

w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej. Zgodnie z ww. dyrektywą Rady, państwa członkowskie mogą stosować minimalną stawkę akcyzy do produktów energetycznych i elektryczności używanych w rolnictwie, ogrodnictwie, rybołówstwie i leśnictwie w wysokości 21 euro/1.000 l. Zgodnie z referencyjnym kursem euro opublikowanym przez Europejski Bank Centralny dla rozliczeń podatku akcyzowego w 2009 r. kurs ten wynosi 3,3819 zł (Dz. Urz. UE C 250 z 2.10.2008). Mając na uwadze stawkę podatku akcyzowego dla olejów napędowych w kwocie 1.048 zł/1.000 l, minimalny poziom opodatkowania stosowany do paliw silnikowych używanych w produkcji rolnej w 2009 r. wyniesie 71,0199 zł/1.000 l, tzn. 0,071 zł/l. Zatem, w celu zachowania minimalnego poziomu opodatkowania akcyzą oleju napędowego, stawka zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w 2009 r. nie może przekroczyć kwoty 0,97 zł na 1 litr oleju napędowego ($1,048 \text{ zł/l} - 0,071 \text{ zł/l} = 0,97 \text{ zł/l}$).

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2009 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 5), została ustalona stawka w wysokości 0,85 zł na 1 litr oleju, tj. 73,10 zł/ha.

Dopłaty do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich dokonywane są na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2005 r. Nr 150, poz. 1249 z późn. zm.) ze środków budżetu państwa. Od 2006 r. wdrażany jest w Polsce system ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z dofinansowaniem z budżetu państwa do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia od wystąpienia następujących zdarzeń losowych:

- dla produkcji roślinnej (tj. upraw – zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych) od: huraganu, powodzi, deszczu nawalnego, gradu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny, suszy, ujemnych skutków przezimowania lub przymrozków wiosennych;
- dla produkcji zwierzęcej (tj. bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń) od: huraganu, powodzi, deszczu nawalnego, gradu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny, uboju z konieczności.

Od 1 lipca 2008 r. rolnik, który uzyskał płatności bezpośrednie do gruntów rolnych w rozumieniu przepisów o płatnościach do gruntów rolnych i oddzielnej płatności cukrowej ma obowiązek ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw. Rolnik ma zatem obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia z wybranym zakładem ubezpieczeń, który zawarł z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowę w sprawie dopłat, albo innym wykonującym działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez powódź, grad, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne. Należy przy tym zaznaczyć, że niezawarcie przez rolników umów ubezpieczenia upraw rolnych nie będzie miało wpływu na ubieganie się przez nich o płatności bezpośrednie.

Wprowadzenie obowiązku ubezpieczenia upraw rolnych jest konieczne w związku z unijnym obowiązkiem posiadania polis ubezpieczenia 50% upraw rolnych przez rolników, którzy od 2010 r. będą ubiegać się o inne formy wsparcia z budżetu krajowego w przypadku wystąpienia klęsk.

Obecnie w resorcie rolnictwa została przygotowana nowelizacja ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Przewiduje ona m. in. zapewnienie producentom rolnym szerszej dostępności do ubezpieczeń upraw rolnych z dopłatami z budżetu państwa do składek ubezpieczenia przez podwyższenie wysokości maksymalnych stawek taryfowych w ubezpieczeniu upraw rolnych oraz zwiększenie dostępności producentów rolnych do odszkodowań w związku z wystąpieniem strat w uprawach rolnych spowodowanych suszą. Zgodnie z zaproponowanymi zmianami w przepisach dopłaty będą przysługiwały producentom rolnym w wysokości 50% składki w przypadku wprowadzenia przez zakłady ubezpieczeń określonych stawek taryf ubezpieczenia.

Ponadto zgodnie z rozporządzeniem w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 22 stycznia 2009 r. producentom rolnym prowadzącym gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej będącym małym lub średnim przedsiębiorstwem, w rozumieniu przepisów załącznika nr 1 do rozporządzenia nr 800/2008, może być udzielana pomoc

polegająca na finansowaniu lub dofinansowaniu kosztów zbioru, transportu lub unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie. Powyższa pomoc jest udzielana pod warunkiem dokonania zgłoszenia padnięcia zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie i jego unieszkodliwienia zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, za pośrednictwem podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przetwarzania lub spalania padłych zwierząt gospodarskich zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1774/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 października 2002 r. ustanawiającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi.

Wysokość pomocy nie może przekroczyć:

- 100% kosztów zbioru i transportu każdej sztuki padłej zwierzęcia gospodarskiego gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;
- 100% kosztów unieszkodliwienia każdej sztuki padłej zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce lub kozy, podlegającej badaniu w kierunku zakaźnych encefalopatii zwierząt (TSE), zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii;
- 75% kosztów unieszkodliwiania każdej sztuki padłej zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce lub kozy, niepodlegającej badaniu w kierunku zakaźnych encefalopatii zwierząt (TSE) lub z gatunku świnie lub konie.

Pomoc może być udzielona, jeżeli cena usługi wykonanej przez podmiot utylizacyjny za jedną sztukę padłego zwierzęcia gospodarskiego nie przekroczyła:

1. w zakresie zbioru i transportu:

- 127,55 zł – w przypadku bydła, owiec, kóz lub koni,
- 114,04 zł – w przypadku świń o masie ciała powyżej 110 kg,
- 62,72 zł - w przypadku świń o masie ciała powyżej 50 do 110 kg,
- 28,51 zł - w przypadku świń o masie ciała powyżej 20 do 50 kg,
- 5,70 zł - w przypadku świń o masie ciała do 20 kg;

2. w zakresie unieszkodliwiania:

- 195,52 zł – w przypadku bydła lub koni mających co najmniej 12 miesięcy życia,

- 58,66 zł – w przypadku owiec lub kóz oraz bydła lub koni mających mniej niż 12 miesięcy życia,
- 58,66 zł - w przypadku świń o masie ciała powyżej 110 kg,
- 32,26 zł - w przypadku świń o masie ciała powyżej 50 do 110 kg,
- 14,66 zł - w przypadku świń o masie ciała powyżej 20 do 50 kg,
- 2,93 zł - w przypadku świń o masie ciała do 20 kg.

Pragnę również poinformować, iż mając na względzie przewidziane skutki światowego kryzysu, w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi został opracowany dokument „Działania Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rzecz stabilności i rozwoju”, w którym przedstawiono m. in. propozycje działań mających na celu wsparcie rolników, małych i średnich przedsiębiorstw, grup producentów rolnych i spółdzielni rolników a także wsparcie eksportu rolno – spożywczego i przyspieszenie absorpcji środków Unii Europejskiej. Dokument ten, o charakterze roboczym, dostępny jest na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Przedstawiając powyższe pragnę także zaznaczyć, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie ma bezpośredniego wpływu na ceny detaliczne środków produkcji rolnej, ponieważ zakłady produkcyjne określają je we własnym zakresie, kierując się ekonomicznym rachunkiem zysków i strat oraz aktualną sytuacją panującą na rynku. Jednakże Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach swojej działalności monitoruje procesy zachodzące w rolnictwie, mające wpływ na opłacalność produkcji rolniczej i podejmuje działania w celu wyjaśnienia przyczyn, jak i zasadności podwyżek cen dostępnych w Polsce nawozów mineralnych.

Wzrost cen nawozów mineralnych jest pochodną wielu czynników. Główny powód to wzrost kosztów produkcji nawozów mineralnych. W ostatnim czasie notuje się systematyczny wzrost cen energii, w tym gazu (przemysł chemiczny, zwłaszcza nawozowy należy do jednych z najbardziej energochłonnych) oraz cen surowców mineralnych niezbędnych do produkcji nawozów np. potasu i fosforu. Do wzrostu cen przyczyniają się również wzrastające koszty pracy i transportu. Znaczący wpływ na kształtowanie się cen nawozów ma także aktualna światowa tendencja zwiększonego popytu na nawozy mineralne w stosunku do ich podaży.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaniepokojony gwałtownym wzrostem na polskim rynku cen nawozów mineralnych i świadomy wynikających z tego faktu konsekwencji dla rolników,

dwukrotnie zorganizował spotkania przedstawicieli największych zakładów nawozowych z przedstawicielami związków i organizacji rolniczych (w sierpniu 2008 r. i w styczniu br.). W trakcie tych spotkań Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi apelował o to, by zyski i straty wynikające z koniunktury były bardziej równomiernie rozkładane pomiędzy wszystkich uczestników rynku oraz o umożliwienie bezpośredniej sprzedaży nawozów z zakładów produkcyjnych rolnikom. Natomiast producenci nawozów zwracali uwagę na duży wzrost cen surowców do ich produkcji oraz nośników energii, mających wpływ na wzrost cen nawozów. Odnieśli się także do zgłoszonych przez organizacje rolnicze postulatów obniżenia cen nawozów, wyrażając opinię, że ceny nawozów nie powinny wzrosnąć, jednocześnie wskazując, iż ceny niektórych ich rodzajów np. mocznika obniżono.

W odniesieniu do kwestii rynku środków ochrony roślin należy zauważyć, że czynnikiem, który ma wpływ na asortyment środków jest prawo, które reguluje zasady i kryteria dopuszczania ich do obrotu. Stosuje się szereg ograniczeń w przygotowywanych przepisach prawnych celem zapewnienia, że środki ochrony roślin dostępne na rynku są bezpieczne dla zdrowia człowieka i środowiska. Przepisy prawa w tym zakresie oparte są na fundamentalnej zasadzie, iż zdrowie ludzi, zwierząt i bezpieczeństwo dla środowiska naturalnego są znacznie ważniejsze niż dążenie do podwyższania efektywności produkcji. W wyniku prowadzonego programu oceny substancji aktywnych w oparciu o przepisy dyrektywy Rady 91/414/EWG z dnia 15 lipca 1991 r. wycofanych zostało około 70% substancji aktywnych (707) w stosunku do substancji znajdujących się na rynku w Unii Europejskiej przed 1993 r. Do stosowania w Unii Europejskiej dopuszczono obecnie 304 substancje aktywne (z czego w Polsce stosowanych jest 258), natomiast dopuszczonych do obrotu środków ochrony roślin jest 648 (w latach 2004-2009 zaobserwowano spadek liczby dopuszczonych do obrotu środków ochrony roślin z 973 na początku 2004 r.). Sprzedaż środków ochrony roślin z produkcji krajowej i z importu w 2007 r. wyniosła 15,3 tys. ton w przeliczeniu na substancję aktywną i była o 10,5% mniejsza niż w 2006 r. Środki ochrony roślin z importu stanowiły 63,8% a z produkcji krajowej 36,2% sprzedaży ogółem. W porównaniu do 2006 r. sprzedaż środków ochrony roślin z produkcji krajowej zmniejszyła się o 21,8% a środków z importu o 4,1%. W okresie od grudnia 2007 r. do czerwca 2008 r. ceny środków ochrony roślin wzrosły średnio o 10,5%. Największy wzrost cen wystąpił w grupie środków chwastobójczych (o 14,1%), grzybobójczych (o 9,1%) i owadobójczych

(o 7,7%). Obecnie ceny środków ochrony roślin stabilizują się. Najbardziej podrożał Karate Zeon (o 0,6%). Natomiast w ciągu 2008 r. środki ochrony roślin podrożały o 14,8%, w tym najbardziej Roundup (o 78,1%) a najmniej Fusilade (o 2,1%). Według danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego ceny na rynku środków ochrony roślin zaczęły w znaczący sposób wzrastać od marca 2008 r. Należy zauważyć, że na podwyżkę cen środków ochrony roślin wpłynęły ceny surowców, energii i ogólny wzrost kosztów produkcji.

Ustosunkowując się do problemu spadku cen produktów rolnych informuję, że w ostatnich dwóch latach, po raz pierwszy tak wyraźnie, obserwowaliśmy wpływ na nasze rolnictwo sytuacji na świecie. Z tego powodu w 2007 r. były wysokie ceny zbóż, czy mleka. W 2008 r. zarówno na świecie, jak i w Polsce ceny tych produktów uległy obniżeniu. Wynikiem wymienionych powyżej procesów były i są, często niesatysfakcjonujące producentów ceny skupu produktów rolnych. Obecnie znacząco wyższe niż rok temu są ceny trzody chlewnej i bydła, również wyższe są ceny drobiu, niższe są natomiast ceny zbóż oraz mleka. Ma to również wpływ na wzrost dochodów producentów żywca (przy niższych cenach zbóż i pasz), spadek wyższych rok temu dochodów producentów zbóż (przy wzroście cen nawozów i środków ochrony roślin) czy mleka.

Rynek wieprzowiny charakteryzuje się zmianami cyklicznymi a także sezonowymi, gdzie podaż i poziom cen wpływają na siebie w obu kierunkach. Po okresie trudnej sytuacji cenowej, która w przypadku Polski rozpoczęła się jesienią 2006 r. i spotęgowana została wysokimi cenami zbóż na przełomie lat 2007 i 2008, nastąpiła znaczna redukcja pogłowia trzody chlewnej, istotne ograniczenie podaży wieprzowiny oraz wzrost jej ceny. Jednocześnie niekorzystny dla importerów kurs złotówki nie spowodował wzrostu podaży tańszej wieprzowiny z zagranicy, w związku z czym ceny na polskim rynku rosły. Obecnie mamy do czynienia ze stabilizacją na rynku wieprzowiny. Ceny ustabilizowały się na bardzo wysokim poziomie i zbliżają się do poziomu, który był obserwowany w 2004 r.

W pierwszym tygodniu kwietnia br. średnia cena skupu żywca wieprzowego osiągnęła poziom 4,86 zł/kg, wobec 3,63 zł/kg rok temu (wzrost o prawie 40%). W regionie środkowo-wschodnim (woj. łódzkie, mazowieckie, podlaskie) średnia cena wynosiła 4,96 zł/kg podczas gdy rok temu było to 3,73 zł/kg. Najniższa średnia cena za żywca wieprzowego to 4,79 zł/kg

i dotyczyła regionu zachodniego (województwa: dolnośląskie, lubuskie, opolskie, wielkopolskie, zachodnio-pomorskie).

Wzrost cen żywca wieprzowego i niski poziom cen zbóż spowodowały, że relacje cen skupu trzody chlewnej do cen zbóż są obecnie znacznie korzystniejsze niż miało to miejsce rok temu. Wpłynie to z całą pewnością na proprodukcyjne decyzje rolników.

Na rynku wołowiny, według ZSRIR, od początku 2009 r. średnia cena bydła sukcesywnie rośnie. Aktualna (pierwszy tydzień kwietnia) cena skupu bydła ogółem na poziomie 4,87 zł/kg jest wyższa od ceny sprzed roku o 16,4%, przy czym największy wzrost ceny odnotowano w skupie buhajów (o 22,9%), a najniższy w przypadku jałówek (o 13,8%). Wzrost cen żywca wołowego oraz spadek cen zbóż korzystnie wpłynął na opłacalność chowu bydła. Poziom kursu polskiej waluty w porównaniu z euro czy USD szczególnie wpłynął na wysoką opłacalność eksportu wołowiny (wolumen eksportu w styczniu br. w porównaniu do stycznia ub.r. wzrósł o 7,8%) i przełożył się na dalszy wzrost popytu na żywiec wołowy, a co za tym idzie na wzrost cen żywca w Polsce.

Sytuacja na rynku drobiu jest lepsza nie tylko w porównaniu z poprzednim rokiem, ale również w porównaniu z ostatnimi 5 latami. Należy przy tym zauważyć, iż aktualnie znacznie korzystniejsze ceny otrzymują producenci indyków.

W pierwszym tygodniu kwietnia br. za kilogram brojlerów rzeźnie płacono średnio 3,54 zł, co oznacza wzrost w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o ok. 10%. Za 1 kg indorów płacono 5,06 zł i było to o 17,6% więcej niż rok temu, a za indyczki – 4,84 zł, co oznacza wzrost o 16,3%.

Na rynku produktów mleczarskich gwałtownie rosnący popyt światowy na produkty mleczarskie, a także ograniczona podaż mleka, spowodowana przez suszę w Australii oraz niewielkie zapasy tych produktów sprawiły, że w ciągu 2007 r. ceny przetworów mlecznych wzrosły od 40% do 60%. Wzrost cen produktów mleczarskich spowodował również znaczącą podwyżkę cen skupu mleka w Polsce: z ok. 102 zł/100 kg w styczniu 2007 r. do ponad 132 zł/100 kg w grudniu 2007 r. (wzrost o prawie 30%). W 2008 r. sytuacja na świecie znacznie się pogorszyła dla tego kierunku produkcji i wpłynęło to również na sytuację w kraju.

Aktualnie ceny skupu są dość mocno zróżnicowane, i tak: za 100 kg mleka w regionie północnym (województwa: pomorskie, warmińsko – mazurskie, podlaskie, kujawsko –

pomorskie) producenci otrzymują 102,48 zł, a w regionie południowo-wschodnim (lubelskie, świętokrzyskie, podkarpackie, małopolskie, śląskie) - 86,30 zł.

Na rynku zbóż w pierwszym tygodniu kwietnia br. średnia cena pszenicy konsumpcyjnej w Polsce w przedsiębiorstwach wynosiła 541 zł/t i była niższa o około 39,6% w odniesieniu do analogicznego okresu 2008 r., a cena żyta konsumpcyjnego kształtowała się na poziomie 359 zł/t.

2 p. zwracaniem

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU
Artur Ławniczak